

Kindcentrum Dierdonk

Excellentieprofiel

Samen verantwoordelijk zijn voor een kindgerichte aanpak.

Juryrapport Excellente Scholen

Geldigheid predicaat:
1 januari 2022 tot 1 juli 2025

Datum vaststelling: 1 januari 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Conclusie & samenvatting	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.	Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van criteria	4
4.	Procedure	5

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de criteria en waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende criteria zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- Het excellentieprofiel van de school;
- Doelen van het excellentieprofiel;
- Aanpak van het excellentieprofiel;
- Resultaten (meetbaar en merkbaar) van het excellentieprofiel;
- Evaluatie, borging, ontwikkelingen en duurzaamheid van het excellentieprofiel;
- Erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen.

2. Conclusie & samenvatting

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van criteria

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Primair onderwijs
Naam school	Kindcentrum Dierdonk
Brin	25KH-C1
Plaats	Helmond
Bestuur	Stichting QliQ Primair Onderwijs

3.1. Excellentieprofiel van de school

De jury heeft een hoge gezamenlijke betrokkenheid gezien bij het managementteam en bij de leraren. Zij zetten zich volop in om het uitgangspunt 'Wat is het beste voor het kind?' tot zijn recht te laten komen. Het excellentieprofiel heeft zich in de afgelopen jaren stap voor stap ontwikkeld en wij hebben daarvan een mooi beeld gekregen.

3.1.1. Het kernachtig weergeven van het profiel is vanuit alle ontwikkelingen nog niet eenvoudig

Het Kindcentrum Dierdonk heeft veel ontwikkelingen gerealiseerd om steeds beter een antwoord te kunnen geven op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Dat antwoord is vanwege het complexe ontwikkelproces niet van de ene op de andere dag geformuleerd. Het is complex om vanuit een traditioneel leerstofjaarklassensysteem naar een kindcentrum te gaan waar kindgericht onderwijs met het personaliseren van leren centraal staat. Daar gaan veel ontwikkelingen aan vooraf en daar volgen nog veel uitdagingen op. Het is daarom niet eenvoudig om het profiel kernachtig te beschrijven.

3.1.2. Een korte schets van de ontwikkelingen waar de jury met veel belangstelling kennis van heeft genomen

De ontwikkeling van het excellentieprofiel komt voort uit een mooie stap in de ontwikkeling van het passend onderwijs, namelijk het inrichten van De Oase. Om een goed antwoord te geven op de verschillende ondersteuningsbehoeften van leerlingen heeft de school units, die De Oase heten, ingericht, naar Engels voorbeeld. Kinderen krijgen in deze units op bepaalde momenten van de dag, vanuit zowel interne als externe expertise, de ondersteuning die zij nodig hebben.

De school heeft in de afgelopen jaren de ondersteuning en specialismen zodanig uitgebreid en ingezet dat alle kinderen hiervan kunnen profiteren. Er is een Oase voor de groepen 1 tot en met 4 en een Oase voor de groepen 4 tot en met 8.

De jury heeft de nodige leerlingen gesproken die om verschillende redenen gebruik maken van De Oase. Leerlingen die ondersteuning nodig hebben voor rekenen en wiskunde of voor lezen, leerlingen met dyslexie en leerlingen met concentratieproblemen die een rustige plek nodig hebben. De leerlingen die meer uitdaging vragen, hebben ons verteld hoe het extra aanbod

voor hen eruitziet, denk hierbij aan Levelwerk of de Erasmusklas. Wanneer een leerling op meerdere vakgebieden ondersteuning nodig heeft, stelt de school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. 'Wat is het beste voor jou?' ligt ten grondslag aan al deze extra mogelijkheden tot ondersteuning en uitdaging.

Wij hebben gezien en gehoord hoe vervolgens de leesmix (technisch lezen en begrijpend lezen) en de rekenmix zijn ingezet. Door nadere analyses zijn de leraren zich bewust van de (in)effectiviteit van hun instructie binnen de groep. De analyses geven aan dat binnen een groep hooguit tien leerlingen een instructie krijgen die passend bij hun is. Daarom is voor deze vakken gekozen voor groepsdoorbrekend werken. Leerlingen krijgen op hun niveau les en dat kan van een andere leraar zijn. Ook hier gaat het om wat het beste voor het kind is. Dat vraagt om nauwkeurige analyses van de leraren onderling, in overleg met de coach en bouwcoördinator. Ook is na een indeling flexibiliteit mogelijk om leerlingen, die opeens een voorsprong laten zien of juist niet, anders in te kunnen delen.

Wij hebben ervaren dat het Kindcentrum Dierdonk graag werkt met cirkels en zij zet deze op zeer verschillende niveaus in. Op leerlingniveau heet het 'mijn ontwikkelcirkel', waarover later meer. Op school- en bouwniveau zijn het de dromen en de steentjes en de uitwerking hiervan in cirkels, om het proces van schoolontwikkeling goed te doorlopen. Wekelijks zijn er teamontwikkelingsmomenten waar twee uur voor wordt uitgetrokken en waarbij bijna het volledige team aanwezig is. Met coöperatieve werkvormen is de betrokkenheid groot. Het gevoel van samen ontwikkelen geeft volgens de leraren veel energie. Het samen komt in alle gesprekken sterk terug. Een van de directieleden ziet de kern van het profiel als samenwerken en procesontwikkeling.

3.2 Doelen, aanpak en resultaten

De jury heeft kunnen lezen en waarnemen dat het Kindcentrum Dierdonk cyclisch werkt aan schoolontwikkeling. Daarvoor wordt de schoolplanperiode 2019-2023 benut. Zoals de school het mooi verwoordt: een stap voor stap 'evolutie'-benadering in plaats van een plots het roer om 'revolutie'-benadering.

3.2.1 Kindcentrum Dierdonk toont een doordachte samenhang tussen het meerjarig strategisch beleidsplan en de schooljaarplannen

In het strategisch beleidsplan van het Instituut voor Nederlandse Kwaliteit (INK) zijn grofmazig de doelen opgenomen die in het schoolplan een verfijning krijgen en de speerpunten voor de periode 2019-2023. De schooljaarplannen geven een specifieke beschrijving van de tussendoelen per schooljaar. De speerpunten, oftewel de langetermijndoelen, zijn vervolgens beschreven met beoogd effect op het aanbod of op het proces. Het team kan volgens de jury nog een mooie verdieping hierin aanbrengen door het beoogde effect op leerlingniveau te beschrijven.

Voor de doelen, de speerpunten, die in het schoolplan staan, gebruikt de school de metafoer van het rotsblok. Dat is de stip op de horizon ofwel het uiteindelijke doel. Daarvan afgeleid zijn de kortetermijndoelen, die de school vanuit de speerpunten nader heeft uitgewerkt en steentjes noemt (de afbrokkelingen van het rotsblok).

De steentjes dragen vervolgens weer bij aan het langetermijndoel: het realiseren van kindgericht onderwijs. Daarin onderscheidt de school vijf fasen: vanuit traditioneel (1) naar adaptief (2), naar flexibel (3), naar innovatief (4) en uiteindelijk naar toekomstgericht onderwijs (5).

Een voorbeeld vanuit traditioneel (1) naar toekomstgericht onderwijs (5) zijn de achtereenvolgende fasen van klassikaal onderwijs, naar klassikaal onderwijs met differentiatie in subgroepen, naar groepsdoorbrekend onderwijs, naar gedifferentieerd werken. Vervolgens

naar unitonderwijs, om tot slot gepersonaliseerd leren integraal in het kindcentrum van nul tot dertien jaar te realiseren. Zo is voor veel onderdelen de situatie geschetst van traditioneel (1) naar toekomstgericht (5). Een overzicht is beschikbaar van waar de school nu staat ten aanzien van flexibiliteit (3) en welke stappen zij van daaruit nog meeneemt en zet naar innovatief (4). Deze transparante koppeling van de lange- en kortetermijndoelen aan ontwikkelfasen die de school nastreeft, geeft een krachtige ondersteuning aan het ontwikkelproces. Het geeft het team houvast aan de kleine stappen die zij zetten en maakt inzichtelijk welke plaats deze innemen in het grotere geheel.

3.2.2. Samen de ontwikkelcirkel doorlopen en samen voorbereiden geeft het team volop energie

Van de uitwerking van de schooljaarplannen in ontwikkelcirkels, voor zowel de ontwikkelfase 1 tot en met 8 als 8 tot en met 16, hebben wij mooie voorbeelden gezien in de aanpak op teamniveau. Vanuit de dromen zijn de steentjes benoemd en is in de ontwikkelcirkel het proces onderscheiden van verkennen naar ontwikkelen, naar realiseren, reflecteren en vieren. We vinden het mooi dat reflecteren in de ontwikkelcirkel binnen het dagelijks teamwerk een eigen plek heeft gekregen en het niet bij een gedachtewolkje is gebleven. In de hectiek van de dagelijkse onderwijspraktijk is tijd nemen om te reflecteren van cruciaal belang. Een schatkist staat vervolgens voor behouden en borgen. In de verbinding vanuit deze uitwerking in ontwikkelcirkels naar het managementteam spelen de bouwcoördinatoren een belangrijke rol. Zij zorgen voor afstemming binnen het managementteam en houden zicht op de speerpunten.

Deze aanpak op teamontwikkelmomenten geeft, zoals eerder gezegd, volop energie en daarnaast kent het team meer gezamenlijke momenten die energie geven. In De Oase is dagelijks sprake van gezamenlijke voorbereidingen en besprekingen. Daarnaast kent elke groep een parallelgroep en ook daar vindt voorbereiding en afstemming gezamenlijk plaats. Hetzelfde geldt voor de leesmix en rekenmix, waarbij alle leerlingen van een jaargroep een groepsdoorbrekend aanbod krijgen dat is afgestemd op hun ontwikkelbehoefte. Om elkaars leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden, is overleg en afstemming onvermijdelijk. Tot slot participeren leraren in kernteams die er zijn voor de verschillende vakken en hebben de meeste leraren een specialisme waarop zij worden bevraagd. De ommezwaai is groot: van voorheen je deur dichtdoen, je eigen weg gaan in de klas en vertrouwen op je eigen expertise naar nu gezamenlijk werken, voorbereiden en ontwikkelen en daarvoor samen verantwoordelijk zijn.

3.2.3. Leerlingen tonen trots hun ontwikkelingscirkels

In de aanpak op leerlingniveau zijn er verschillende ontwikkelingsrapportagecirkels in gebruik, zowel voor de vakken als voor het leren. De cirkels beginnen met 'ik kan' en zowel de jongere leerlingen als de oudere leerlingen tonen ons vol trots waarin zij goed zijn en waarin zij de volgende stappen gaan zetten. De ontwikkelingsrapportagecirkels voor de vakken geeft het midden en eindniveau aan van een leerjaar, daar liggen adaptieve toetsen aan ten grondslag. De ontwikkelingsrapportagecirkels voor leren beoogt het stimuleren van het eigenaarschap van leerlingen en daarin zijn de doeldomeinen benoemd, zoals kwalificatie (ik kan), personalisatie (ik ben) en socialisatie (ik doe). De leerlijnen op deze doeldomeinen zijn uitgewerkt voor steeds twee jaargroepen vanaf groep 1 tot en met groep 8. Ook het leerkrachthandelen is hierbij verwoord en met de 'mijn ontwikkelcirkel' (ik kijk terug, ik kijk vooruit) geeft de leraar de leerling feedback.

Een ouder, waarmee de jury heeft gesproken, geeft aan dat vanuit deze wijze van werken de kinderen niet spreken over het niveau van klasgenootjes, in tegenstelling tot het voortgezet onderwijs waar klasgenoten precies weten welk cijfer iedereen heeft behaald. Ouders zijn ook verrast over het gesprek samen met de leraar en hun kind. Kinderen verwoorden zelf aan de ouders waar zij staan en wat zij nog hebben te leren. Het portfolio met eigen keuzes, de ontwikkelingsrapportagecirkels, het doelenblad en de afspraken met de leraar geven de leerling voldoende houvast om hierover te communiceren met de ouders. Een ouder beschrijft dat als: "Mijn kind is aan het woord en ik ben de toehoorder." Een leraar schetst de jury hoe

anders ouders in het proces staan en niet meer vragen: “Juf, wat doe jij eraan?”, maar het nu zien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

3.2.4. Resultaten vanuit het excellentieprofiel zichtbaar en in ontwikkeling

Een van de eerste stappen in het excellentieprofiel is indertijd het opzetten van De Oase 1.0 geweest, om op maat extra ondersteuning te geven aan leerlingen die dat nodig hebben en zo thuisnabij onderwijs te realiseren. De school geeft aan dat het verwijzingspercentage in de afgelopen schooljaren gering is en in vergelijking met de scholen binnen het bestuur QliQ Primair Onderwijs het laagst. De jury verwijst naar het samenwerkingsverband, omdat deze beschikt over meer gegevens, waardoor de school haar percentage kan afzetten op zowel gemeentelijk niveau als binnen de regio. Niet om het beste jongetje van de klas te willen zijn, maar om de effecten van haar profiel van het thuisnabij onderwijs goed in kaart te brengen. Daarvoor zijn ook kwantitatieve gegevens nodig.

Vanuit tevredenheidsonderzoeken heeft de school een goed beeld over de sociale veiligheid van leerlingen, hoe leerlingen verschillende aspecten binnen de school beleven, hoe ouders de school waarderen en hoe het welbevinden van het personeel is in een periode waarin volop schoolontwikkelingen gaande zijn. Deze onderzoeken zijn onlangs opnieuw uitgezet en daarvan zijn nog geen resultaten. De resultaten van de vorige onderzoeken zijn op schoolniveau nader geanalyseerd en hebben geleid tot verbeterinitiatieven. Een mooi voorbeeld daarvan is de lage waardering voor het vak begrijpend lezen; als reactie daarop heeft de school nu boeiende activiteiten tijdens de leesmix ingezet. De jury is benieuwd of de leerlingen de inspanningen van het team nu waarderen en of dit effect heeft op de leerresultaten.

Op individueel leerlingniveau zijn veel resultaten beschikbaar en dat laten de ontwikkelingsrapportagecirkels, reflectiebladen en doelenbladen ook zien. Een digitalisering van de ontwikkelingsrapportagecirkels is in de maak. Wanneer deze klaar zijn, zijn ook de resultaten van het leren en van de vakken, zowel op groepsniveau als op schoolniveau, nader te analyseren.

3.3. Evaluatie, borging en ontwikkeling en duurzaamheid

De jury heeft tijdens het schoolbezoek kunnen ervaren dat de onderdelen evalueren, borgen, ontwikkelen en het duurzame karakter krachtig aanwezig zijn en de verantwoordelijkheid een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid is.

3.3.1. Kindcentrum Dierdonk straalt uit dat zij met elkaar planmatig en doelgericht werken

Vanuit de gesprekken met de jury tijdens de rondgang door de school zijn in de zogeheten Talking Wall 1 tot 4 en de Talking Wall 4 tot 8 verschillende aspecten van planmatig en doelgericht werken belicht. De Talking Wall gebruiken teamleden als visuele ondersteuning om met elkaar het gesprek te voeren over de kortetermijndoelen (de steentjes), de voortgang en de realisatie daarvan. Vervolgens is het belang van De Oase toegelicht door de leraren en de leerlingen die extra ondersteuning of uitdaging krijgen. Hierbij belichten de leraren ook de ontwikkelcirkels en de organisatie van de leesmix. De uitleg van de leerlingen over de portfolio's met de ontwikkelingsrapportagecirkels en over de gouden regels, is een mooi besluit van de rondgang.

Het is duidelijk dat Kindcentrum Dierdonk planmatig en doelgericht werkt en de wijze waarop de teamontwikkelmomenten zijn georganiseerd, benadrukt dit. Voordat het managementteam een nieuw schooljaarplan opstelt, vindt altijd een evaluatie met het team plaats. De evaluatie van het schooljaarplan verwerkt het managementteam ook in het overzicht van de ontwikkelingen op basisschool Dierdonk, op basis van de vijf fasen van traditioneel tot

toekomstgericht onderwijs, zoals eerder is beschreven. Een schema toont de oude situatie, de huidige situatie en de ontwikkelingen voor de komende jaren. Wanneer een onderdeel niet is afgerond, krijgt het een plek in een volgende fase. Wakend over de brede samenwerking die binnen het team plaatsvindt, draagt het managementteam zorg voor het scherp in beeld houden van alle ontwikkelingen en het aanbrengen van prioritering.

In de teamontwikkelmomenten staat de schoolontwikkeling centraal, maar is de borging ook een onderdeel van de te doorlopen procedure in de ontwikkelcirkel. In het gesprek met het team hoort de jury dat er ruimte en tijd is voor ontwikkeling. Zo kunnen enkele leraren een pilot starten, terwijl andere leraren afwachten hoe deze pilot verloopt alvorens over te gaan tot implementatie. De jury ziet de didactische plannen en leerlijnen ook als krachtige middelen tot borging en duurzaamheid. De uitwerking hiervan biedt houvast en zal ook van belang zijn om de nieuwe leraren hierin mee te nemen. Hoewel veel leraren al lang aan de school zijn verbonden, blijft het van belang om steeds te bekijken of nieuwe leraren voldoende mee kunnen komen in alle in gang gezette schoolontwikkelingen. Door onder andere parallelklassen, gezamenlijke voorbereidingen en teamontwikkelmomenten zijn er veel inwerkbaarheden. Echter goed zicht krijgen op de veranderprocessen en het je eigen maken, vraagt tijd.

Ook voor de jury kost het tijd om voldoende zicht te krijgen op de veranderprocessen. De gesprekken en de rondgang door de school hebben ons meer inzicht geboden dan de beschrijving in het aanmeldingsformulier met bijlagen. Hier ligt een mooie uitdaging voor de school: hoe beschrijf je kort en krachtig waarvoor je als school wilt staan? De metaforen rots en steentjes werken goed, maar een compacte, transparante verwoording die zicht geeft op alle ontwikkelingen is een uitdaging.

3.4. Erkenning van het excellentieprofiel

De jury heeft vanuit meerdere geleidingen gehoord dat de school staat voor een kindgerichte aanpak.

3.4.1 Kind staat centraal

De ouders benadrukken heel sterk dat hun kind centraal staat op de school. Zij zien in de ouder- en kindgesprekken op de school terug hoe hun kind het woord neemt en uitlegt aan de hand van het portfolio waar hij/zij staat. Ook zien zij dat de overdracht soepel verloopt, omdat de leraren onderling veel afstemming hebben en van grote verschillen in pedagogisch/didactisch handelen geen sprake is. Vervolgens ervaren ouders korte lijnen, spreken met waardering over de luisterende houding van leraren en over de goede voorbereiding op het vervolgonderwijs.

Op onze vraag wat deze school anders doet dan andere scholen, geven de ouders met voorbeelden aan hoe het belang van het kind vooropstaat. Zij verwijzen naar de lockdownperiodes, toen de leraren de gehele dag online les hebben gegeven en hoe zij dat uitermate hebben gewaardeerd. Bovendien hebben kinderen, voor wie dat nodig was, op school dagelijks onderwijs ontvangen. Zowel ouders als kinderen hebben ook in deze periode gezien hoe kindgericht de school de lessen heeft ingevuld. Een mooi voorbeeld daarvan is dat de doelenbladen in deze lockdownperiode nog steeds zijn aangepast aan ieder kind.

De ouders die in de medezeggenschapsraad zitten, hebben aangegeven hoe zij zijn meegenomen in de ontwikkelingen. Zij spreken over een transparante cultuur. Zij hebben wel een aanbeveling voor de school en dat is: meer naar buiten treden met het schoolconcept. Deze aanbeveling van ouders en onze opmerking over het kernachtig weergeven van het profiel, kunnen de externe erkenning versterken.

De leerlingen vanuit de leerlingenraad hebben in het gesprek met ons allereerst verteld over de leuke uitstapjes en vervolgens hoe de verschillen in de doelenbladen tot stand komen. Zij waarderen de school en willen graag meedenken en meepraten over schoolontwikkeling.

3.4.2. Externe erkenning spreekt vanuit meerdere organisaties

Het Kindcentrum Dierdonk is trots op de waardering goed van de Inspectie van het Onderwijs. Daarin ziet zij een duidelijke erkenning. De stafmedewerker onderwijs en kwaliteit van QliQ Primair Onderwijs komt tijdens het jurybezoek met een mooie reactie op hoe trots het bestuur is op dit profiel. De school laat de ontwikkelingen ook met regelmaat zien aan andere scholen binnen het bestuur. In het visitatierapport van QliQ (2018) complimenteert de commissie het lef dat de school toont voor de ingeslagen weg. Door verschillende fondsaanvragen heeft de school de ambities van haar profiel kunnen delen met anderen.

Een goede samenwerking is de school aangegaan met ROC Ter AA. Studenten van de opleidingen onderwijsassistent en pedagogisch werk bezoeken Kindcentrum Dierdonk wekelijks vanuit de leslocatie die naast de school is gehuisvest. Ook biedt de school stageplaatsen aan een tiental studenten. Datzelfde geldt voor Opleidingsnetwerk Samen Opleiden met Hogeschool De Kempel. De school deelt met deze hogeschool ook het integraal organiseren van meer- en hoogbegaafdheid.

4. Procedure

Kindcentrum Dierdonk heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is geldig van 1 januari 2022 tot 1 juli 2025. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

rood

35 ct

	20	10	5
manier 1	-	2	
manier 2			
manier 3			

60 ct

	20	10	5
manier 1			
manier 2			
manier 3			

75 ct

75 ct

20 ct

wat koopt just?

kleur dat.

Inspectie van het Onderwijs
 Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
 T-algemeen 088 6696000
 T-Loket (voor vragen) 088 6696060